

N:o 220.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 29 maj 1907.

— — — — — Andra Kammaren den 29 — — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen med ny förordning angående
tillverkning af brännvin.*

(Bevillningsutskottets betänkanden n:r 17 och 21 samt memorial n:r 25 och 32.)

Till Konungen.

I en till Riksdagen aflåten proposition (n:r 79) har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga ett vid propositionen fogadt förslag till förordning angående tillverkning af brännvin.

Detta författningsförslag jämte de af Eders Kungl. Maj:t till Riksdagens pröfning samtidigt framlagda förslagen till förordningar angående tillverkning och beskattning af maldrycker samt om beskattning af socker har Riksdagen funnit innefatta förändrade bestämmelser rörande kontrollen öfver ifrågavarande särskildt beskattade tillverkningar i den riktning, som af Riksdagen angifvits uti dess skrifvelse den 12 maj 1906.

Bih. till Riksd. Prot. 1907. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 62 Häft. (N:o 220). 1

Hvad först beträffar Eders Kungl. Maj:ts förslag till omorganisation af kontrollväsendet, sedt såsom ett helt, finner Riksdagen, att genom detsamma förverkligats, så långt förhållandena för närvarande synas kunna medgifva, det i Riksdagens berörda skrifvelse uttalade önskemålet om större enhetlighet i kontrollens organisation.

Med afseende å det nu förevarande förslaget till förordning angående tillverkning af brännvin är att särskildt märka, att detta tillika innefattar en afsevärd förändring af själfva kontrollsystemet vid brännerierna. Enligt den detaljerade redogörelse för kontrollproceduren, som chefen för finansdepartementet lämnat i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet, har denna förändring ansetts kunna vidtagas med hänsyn till de för närvarande använda kontrollapparaternas grundligt pröfvade pålitlighet. Den förenklade kontrollproceduren karakteriseras hufvudsakligen däraf, att kontrollörens personliga deltagande i kontrollen skulle inskränkas, bland annat i det hänseende, att kontrollören i regel endast två gånger i veckan skulle besöka hvarje bränneri.

Emot en dylik inskränkning hafva emellertid inom Riksdagen uttalats betänkligheter. Det har sålunda gjorts gällande, att, då det nuvarande systemet gifve en kontroll, angående hvars ändamålsenlighet och effektivitet alla voro ense, det icke vore tillrådligt att nu åter beträda experimentens väg med risk att misslyckas. Och den besparing i kontrollkostnaderna, hvilken i den kungl. propositionen ställes i utsikt, eller omkring 100,000 kronor, kunde, med hänsyn till den stora skatteintäkt, som genom de ifrågavarande tillverkningsafgifterna tillföres statskassan — i rundt tal 40 miljoner kronor per år —, icke anses uppväga den risk för minskning af kontrollens effektivitet, som det kungl. förslaget, i hvad detta afsåge förändrade kontrollanordningar vid brännerierna, syntes innebära. Kontrollörernas dagliga närvaro vid brännerierna och personliga öfvervakande af tillverkningen borde därför icke uppgifvas, helst denna anordning ändock icke torde lägga hinder i vägen för vinnande af större enhetlighet i kontrollens organisation i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag.

I anslutning till hvad sålunda uttalats finner ock Riksdagen, att vid bedömande af den föreliggande frågan bör såsom grundprincip uppställas främst fordran på en effektiv kontroll i förening med största möjliga enhetlighet i densammans organisation, samt att i andra rummet reformerna böra inriktas på vinnandet af besparing. Med hänsyn härtill har Riksdagen beslutit, att den lokala kontrollen vid brännerierna skall i hufvudsak bibehållas sådan den för närvarande är ordnad, hvaremot

Eders Kungl. Maj:ts förslag i öfrigt vunnit godkännande. Då härigenom handhafvandet af kontrollens organisation, i likhet med hvad Eders Kungl. Maj:t föreslagit, kommer att tillhöra den nya centrala kontrollmyndigheten, beredes med den af Riksdagen sålunda vidtagna förändring ändock tillfälle att i den utsträckning, kontroll- och justeringsstyrelsen finner möjlig, på gemensam personal sammanföra kontrollen öfver brännvins- och maltdryckstillverkningarna och att äfven i öfrigt tillgodose krafven på enhetlighet i kontrollorganisationen.

Jämväl möjligheten att härvid göra besparingar synes Riksdagen på sådant sätt vara bevarad, därigenom att Riksdagen godkänt den af Eders Kungl. Maj:t föreslagna nedsättning i kontrollörernas dagarfvode.

Riksdagens nu omförmälda beslut hafva föranledt, att de i nu gällande förordning förefintliga, den lokala kontrollen berörande bestämmelser införts i stället för de i 4, 14 och 24 §§ af Eders Kungl. Maj:ts författningsförslag ifrågasatta stadganden, hvarjämte 25 § i Eders Kungl. Maj:ts förslag utgått. Dessa ändringar jämte två därmed sammanhängande formella ändringar, den ena i 6 § och den andra i öfvergångsstadgandet, samt erforderlig förändrad paragrafbeteckning, hafva blifvit iakttagna i den vid denna skrifvelse fogade författningen.

Beträffande det i 20 § omförmälda arfvodet åt öfverkontrollör har Riksdagen ansett detta böra utgå med högst 3,000 kronor för år räknadt, därest öfverkontrollör uppbär pension af statsmedel.

I annat sammanhang har Riksdagen anmält, att Riksdagen funnit den särskilda tilläggsafgiften för brännvin, som tillverkas vid bränneri under tid, då majs där användes, fortfarande böra bibehållas vid dess enligt nu gällande brännvinstillverkningsförordning bestämda belopp, äfven efter det den af Riksdagen innevarande år beslutade nedsättning af tullen å omalen majs trädt i tillämpning, äfvensom att Riksdagen beslutit, det de i nämnda förordning meddelade föreskrifter angående denna tilläggsafgift samt angående användningen af malen spannmål skola träda i kraft den 1 januari 1908. I sista punkten af det vid Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande författningsförslag fogade öfvergångsstadgande hade föreslagits, att de i förslaget förekommande motsvarande föreskrifter skulle träda i kraft först från och med den dag, som, efter det Riksdagen beslutit upphäfvande af tull å majs, af Kungl. Maj:t kungöres. Då den nya tillverkningsförordningen enligt Riksdagens beslut träder i kraft den 1 oktober 1908, erfordras med hänsyn till nämnda förhållanden i den förevarande förordningen intet särskildt stadgande angående tiden för de ifrågavarande bestämmelsernas trädande i kraft. Den af Eders Kungl. Maj:t i sådant hänseende i sista punkten af öfver-

gångsstadgandet föreslagna bestämmelse har därför borttagits ur förordningen.

Riksdagen har alltså icke bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag oförändradt; hvaremot Riksdagen, med iakttagande af här ofvan omförmälda ändringar, antagit en förordning angående tillverkning af brännvin af den lydelse, bilagan A. till denna skrifvelse utvisar.

Med anmälan härom får Riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes till allmän efter rättelse kungöra Riksdagens ifrågavarande beslut.

Stockholm den 29 maj 1907.

Med undersåtlig vördnad.

Bil. A.

Förordning angående tillverkning af brännvin.

I KAP.

Om rättighet till brännvins tillverkning och destillering.

1 §.

1. Brännvin må, med de här nedan i 2 och 3 mom. omförmälda undantag, tillverkas ej mindre af enhvar välfrejdad person, hvilken äger eller innehar i mantal satt eller särskildt skattlagd jord, än äfven af den, som är behörig att idka fabriksrörelse. Afider brännvinstillverkare eller varder han försatt i konkurs, må redan anmäld tillverkning utöfvas af döds- eller konkursboet.

2. Öfverståthållare, underståthållare, landshöfding, landssekreterare, landskamrerare, kronofogde, länsman, lands- och stadsfiskal, polis-tjänsteman, domare på landet, borgmästare eller annan magistratsperson i stad, ecklesiastik ämbets- eller tjänsteman, kyrkobetjänt, folkskollärare, i tjänst varande läkare, brännerikontrollör eller tillsyningsman, eller i allmänhet ämbets- och tjänsteman, som till följd af sin befattning kan komma att deltaga i beslut om brännvinstillverkning eller kontroll därå, må icke befatta sig med dylik tillverkning.

Detsamma gälle ock om bolag, däri någon i detta mom. nämnd person är delägare, äfvensom om den, hvilken blifvit dömd till ansvar för brott, som omförmäles i 31 eller 33 §§ af denna förordning.

3. Å ecklesiastika och andra boställen, så ock å annan kronans jord, som ej med stadgad åborätt besittes, vare brännvinstillverkning förbjuden.

2 §.

1. Brännvinstillverkning vare i allmänhet tillåten allenast från klockan tolf på dagen första helgfria dag i oktober månad till första helgfria dag i maj månad det därpå följande året vid samma timme.

2. I sammanhang med pressjästberedning äfvensom vid bränneri, där allt det tillverkade brännvinet göres till förtäring obrukbart (denatureras), må jämväl under den del af året, då brännvinstillverkning på grund af 1 mom. i allmänhet icke är tillåten, brännvinstillverkning äga rum under de särskilda villkor, Kungl. Maj:t pröfvar erforderliga.

3. Brännvinstillverkning eller mäskberedning därtill vare ej medgifven från klockan tio om aftonen näst före sön- eller helgdag till klockan tio om aftonen å sådan dag; dock att, om för särskilda tillverkningsmetoders begagnande undantag från denna bestämmelse skulle finnas oundgängligen nödigt, Kungl. Maj:t vill på särskild underdånig ansökning pröfva, huruvida sådant undantag må medgifvas.

4. Kungl. Maj:t vare, oberoende af hvad förut i denna § är stadgadt, obetaget att, där högst viktiga omständigheter sådant föranleda, föreskrifva inställande under viss tid af all brännvinstillverkning.

3 §.

1. För brännvinstillverkning må begagnas redskap af hvilken storlek och beskaffenhet som helst med allenast de inskränkningar, som för kontrollens handhafvande äro eller varda föreskrifna. Äfven må användas alla slags råämnen, majs och utländsk potatis dock endast i den uti 8 § stadgade ordning samt malen spannmål allenast under den särskilda kontroll, som af Kungl. Maj:t föreskrifves.

2. Efter ansökning äge Kungl. Maj:t medgifva, att under den kontroll och de villkor i öfrigt, som Kungl. Maj:t pröfvar erforderliga, tillverkning af brännvin må äga rum för vetenskapligt ändamål eller försöksvis för tekniskt ändamål utan iakttagande af de i denna förordning meddelade bestämmelser.

4 §.

Den, som vill idka brännvinstillverkning, skall minst tio dagar före den, då tillverkningen är afsedd att begynna, skriftligen anmäla sådant hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande, med uppgift å såväl

stället för tillverkningens bedrivande som ock dagen, då den skall taga sin början, samt därvid aflämna bevis, att han är behörig att utöfva brännvinstillverkning. Af bolag tillämnad brännvinstillverkning skall anmälas af den, som enligt gällande lag äger för bolaget föra talan, och skall därvid lämnas uppgift om samtliga delägare i bolaget. Finner Kungl. Maj:ts befallningshafvande hinder icke möta för handteringens utöfvande, varde tillståndsbevis utfärdadt.

5 §.

Vill den, som erhållit tillstånd till brännvinstillverkning, afstå från tillverkningens utöfvande, utan att densamma tagit sin början, skall anmälan därom ske hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande, dock skall han i sådant fall vara pliktig godtgöra den kostnad, som möjligen uppstått genom kontrollörs inkallande.

6 §.

1. Vill brännvinstillverkare före den allmänna tillverkningstidens utgång afstå från tillverkningsrätten, skall han därom göra skriftlig anmälan hos den kontrollör, som är anställd vid bränneriet, minst tre dagar före utgången af det tillverkningsdygn, med hvilket han anmäler sig vilja avsluta tillverkningen; dock att, om bränneri eller däri begagnad redskap genom vådeld eller annan olyckshändelse blifvit väsentligen skadadt, tillverkningsrätten må upphöra omedelbart efter det tillverkaren gjort skriftlig anmälan därom. Kontrollören åligger att dels lämna tillverkaren bevis om gjord anmälan, dels ock ofördröjligen underrätta Kungl. Maj:ts befallningshafvande och öfverkontrollören om tiden för tillverkningsrättens upphörande.

2. I bränneri, där tillverkningen sålunda blifvit anmäld att upphöra, må den ej efter den utsatta tiden äga rum utan förnyad anmälan, som i 4 § sägs.

3. Med tillverkningsdygn förstås i denna förordning tiden från klockan tolf på dagen den ena till samma timme å nästföljande helgfria dag.

7 §.

Om anmäld brännvinstillverkning ej företages inom tre tillverkningsdygn efter den i anmälan uppgifna tid, eller brännvinstillverkning

afbrytes utan sådan anmälan, som i 6 § 1 mom. omförmäles, eller utan Kungl. Maj:ts därom meddelade föreskrift, och ej inom tre tillverkningsdygn, det oräknadt, hvarunder afbrottet inträdde, ånyo företages, åligger det brännvinstillverkaren att för de tillverkningsdygn, under hvilka tillverkningen sålunda icke utfövs, gälda på bränneriet belöpande kontrollkostnader.

8 §.

1. Vill tillverkare för brännvinstillverkning använda majs eller utländsk potatis, göre, med företeende af bevis att föreskrifven särskild afgift enligt 13 § 4 mom. blifvit till landtränteriet inbetald, därom skriftlig anmälan hos kontrollören minst tre dagar, innan den första inmäsningen däraf är afsedd att ske. Kontrollören åligger att dels lämna tillverkaren bevis om gjord anmälan, dels ock ofördröjligen därom underrätta Kungl. Maj:ts befallningshafvande och öfverkontrollören.

2. Om tillverkare, som anmält sig ämna vid brännvinstillverkning använda majs eller utländsk potatis, vill upphöra med användningen af dylika råämnen före den allmänna tillverkningstidens utgång, göre han därom anmälan på sätt i 6 § 1 mom. sägs; och skall, då sådan anmälan sker, förfaras på sätt i samma mom. är föreskrifvet.

9 §.

1. Vill någon under den tid, då han, enligt erhållet tillståndsbevis, är till brännvinstillverkning berättigad, å bränneriställe genom särskild destillering rena brännvin, må sådant ske under tillsyn af kontrollör. Destillering å bränneriställe under annan tid vare äfven medgifven; dock att anmälan därom skall minst åtta dagar före den tid, destilleringen hvarje gång företages, göras hos vederbörande öfverkontrollör.

2. I öfrigt må brännvins rening, vare sig genom destillering eller på kall väg, verkställas såsom annan handtering, enligt hvad i gällande författningar stadgas.

10 §.

Tillverkare vare skyldig hålla sina handelsböcker med tillhörande verifikationer tillgängliga för vederbörande öfverkontrollör, då denne önskar däraf taga del.

11 §.

Tillverkare ställe sig till efterrättelse hvad den ordningsstadga för brännvinsbrännerierna i riket, som af Kungl. Maj:t utfärdas, innehåller om tillverkares åligganden äfvensom de föreskrifter, kontroll- och justeringsstyrelsen eller vederbörande kontrolltjänsteman i enlighet med denna förordning eller nämnda ordningsstadga meddelar.

II KAP.

Om brännvins beskattning och uppläggande på nederlag.

12 §.

1. För brännvin, tillverkadt inom landet, skall efter afdrag af två procent, som äro skattefria, tillverkaren påföras skatt med 65 öre för hvarje liter af normalstyrka, hvarmed förstås brännvin, som vid + 15° å Celsii termometer innehåller 50 volymprocent alkohol.

2. Inbetalning af tillverkningskatt verkställs i landtränteriet, dock hvarje gång för minst 1,500 liter.

3. Vid utförsel af brännvin må, efter hvad särskildt finnes stadgadt, åtnjutas restitution med 66,3 öre för hvarje liter renadt och med 65 öre för hvarje liter icke renadt brännvin af normalstyrka.

4. Restitution af tillverkningskatt må under de villkor och den kontroll, Kungl. Maj:t vill föreskrifva, åtnjutas:

för brännvin, som vid staten tillhörigt krutbruk användes för tillverkning af krut, afsedt för krigsbruk eller för öfningar i försvarsändamål;

för finkelolja, afsedd till tekniskt ändamål; samt

för brännvin, som denaturerats.

För brännvin, som denaturerats vid bränneri, där tillverkningsrätt gäller, må åtnjutas skattefrihet.

Afgift för undersökning af finkelolja i och för restitution af tillverkningskatt utgår med två öre och för denaturering af brännvin med ett öre för hvarje liter af normalstyrka; dock att sistnämnda afgift icke utgår för brännvin, tillverkadt vid bränneri, där allt det tillverkade brännvinet denatureras.

13 §.

1. Har tillverkningen icke uppgått till 8,000 liter beskattningsbart brännvin för hela den tid, tillverkningsrätten gällt, då skall förutom stadgad skatt erläggas en afgift af 10 öre för hvarje liter, hvarmed det tillverkade liter-talet understiger nämnda belopp; och likaledes skall, i händelse tillverkningen ej uppgått till 500 liter i medeltal för hvarje tillverkningsdygn, utgå en afgift af 10 öre för hvarje liter, hvarmed det tillverkade brännvinet understiger ett efter en medeltillverkning af 500 liter beräknadt tillverkningsbelopp. Dessa afgifter skola dock ej utgå, då tillverkningsrättens upphörande grundar sig på anmälan efter olyckshändelse, hvarom i 6 § sägs, eller Kungl. Maj:ts därom meddelade föreskrift; och ankomme på Kungl. Maj:ts pröfning, huruvida eller i hvad mån befrielse från desamma må medgifvas, då brännvinet erhålles såsom biprodukt vid annan tillverkning.

2. Har tillverkningen vid ett och samma bränneri under tiden från den 1 oktober till den 1 därpå följande maj öfverstigit 600,000 liter beskattningsbart brännvin eller under tiden från den 1 maj till den 1 oktober öfverstigit 435,000 liter, då skall förutom stadgad skatt erläggas en afgift af 5 öre för hvarje liter, hvarmed det tillverkade liter-talet öfverstiger, i förra fallet 600,000 liter och i det senare 435,000 liter.

3. De enligt 1 och 2 mom. utgående särskilda afgifter skall tillverkaren inom fjorton dagar efter tillverkningsrättens upphörande inbetala till landtränteriet. Sker det ej, låte Kungl. Maj:ts befallningshafvande ofördröjligen utmäta afgifterna; och skall emellertid det vid bränneriet tillverkade och vid tillverkningstidens slut under offentlig vård kvarvarande brännvinet utgöra pant för afgifterna.

4. För brännvin, tillverkad vid bränneri under tid, då jämlikt anmälan enligt 8 § 1 mom. majs eller utländsk potatis där användes för brännvinstillverkning, skall tillverkaren påföras en särskild afgift af 5 öre för hvarje liter. Denna afgift inbetalas förskottsvis i landtränteriet, dock hvarje gång för minst 10,000 liter; för mycket erlagd afgift restitueras efter tillverkningsrättens upphörande på därom af tillverkaren gjord framställning.

5. Hvad i denna § är stadgadt om tilläggsavgift vid brännvinstillverkning gälle icke i fråga om bränneri, där allt det tillverkade brännvinet denatureras.

14 §.

1. Af obeskattadt brännvin skola minst åttiofem procent såsom säkerhet för skatten vara liggande på nederlag vid bränneriet. Återstoden äger tillverkaren utbekomma utan skattens erläggande, dock med skyldighet att före den 1 påföljande oktober erlægga därpå belöpande skatt, vid påföljd att Kungl. Maj:ts befallningshafvande eljest låter ofördröjligen utmäta densamma.

2. Denaturerad brännvin må ej ligga såsom säkerhet för ogulden skatt.

15 §.

Magasin eller rum för nederlag af brännvin skall finnas vid hvarje bränneri samt vara beläget i dess närhet och af tillverkaren upplåtet uteslutande för brännvin, som skall utgöra säkerhet för ogulden skatt.

16 §.

Brännvinstillverkare må efter tillverkningens upphörande hafva obeskattadt brännvin kvarliggande å nederlag vid bränneriet.

17 §.

1. Inträffar minskning, vare sig genom läckning, afdunstning eller olyckshändelse, i det å nederlag upplagda brännvinets litertal eller styrka, skall ändock tillverkningsskatt erläggas för allt det brännvin, hvarför skatt är ogulden; dock vill Kungl. Maj:t, där minskningen utan ägarens vållande uppkommit genom olyckshändelse, medgifva den lindring i skatten, hvartill omständigheterna kunna föranleda.

2. Å nederlag befintligt brännvin utgör pant för ogulden skatt; och skall detsamma till ytterligare säkerhet för skattens utbekommande efter tillverkningsrättens upphörande städse vara mot eldskada försäkradt till ett värde ej understigande den oguldna skattens belopp; hvarjämte det åligger tillverkaren att, då nederlaget öfvertages af tillsyningsman, till denne aflämna försäkringshandlingarna jämte behörigt bevis, att kronan äger rätt till så stor del af försäkringssumman, som fordras för skattens gäldande. Underlåter tillverkare att fullgöra hvad sålunda är föreskrifvet, vare nederlagsrätten förverkad, och anmäle kontrollör eller tillsyningsman genast förhållandet hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som i så fall ofördröjligen förordnar om skattens uttagande.

18 §.

På Kungl. Maj:ts särskilda pröfning i hvarje fall skall bero, om och under hvilka villkor och kontroller samt mot hvilken nederlags-afgift nederlag af inhemskt brännvin utan sammanhang med brännvinstillverkning bör medgifvas; och må, på sätt särskildt därom är eller kan varda stadgadt, såväl från sådant nederlag (allmänt brännvinsnederlag) som från brännerinederlag brännvin ur riket utföras, utan att tillverkningskatt därför erlägges.

III KAP.

Om tillsyn vid bränneri och nederlag.

19 §.

1. Öfverinseendet öfver kontrollen öfver tillverkning af brännvin utöfvas af kontroll- och justeringsstyrelsen.

2. Enligt de närmare föreskrifter, som innehållas i ordningsstadgan för brännvinsbrännerierna i riket, utöfvas brännerikontrollen af öfverkontrollörer, kontrollörer och tillsyningsmän.

3. Öfverkontrollörer förordnas af Kungl. Maj:t.

4. Kontroll- och justeringsstyrelsen bestämmer tjänstgöringsdistrikt för öfverkontrollörer och kontrollörer; skolande såväl öfverkontrollör som kontrollör utöfva tillsyn äfven öfver de bryggerier, som äro belägna inom tjänstgöringsdistriktet.

5. Kontrollörer till det antal, som bestämmes af kontroll- och justeringsstyrelsen, utses af Kungl. Maj:ts befallningshafvande, efter förslag af vederbörande öfverkontrollör.

§ 20.

1. Öfverkontrollör, som är inkallad i tjänstgöring, erhåller dels arfvode, beräknadt efter 4,000 kronor om året, dels ock under tjänstgöringstiden ersättning för rese- och expeditionskostnader med 250 kronor i månaden; Kungl. Maj:t dock obetaget att i särskilda fall bestämman lägre arfvode eller ersättning.

Därest öfverkontrollör uppbär pension af statsmedel, må arfvodet icke i något fall bestämmas till högre belopp än 3,000 kronor, för år räknadt.

Ersättning enligt nu angifna grunder tillkommer jämväl vikarie, som kan varda förordnad för öfverkontrollör.

2. Kontrollör erhåller under tjänstgöringstiden af staten ersättning i förhållande till det antal tjänstgöringsställen — brännerier eller bryggerier — som finnas inom hans tjänstgöringsdistrikt.

Finnes inom distriktet endast ett bränneri, erhåller kontrollör dagarfvode med 8 kronor, men finnas inom detsamma flera tjänstgöringsställen, äger kontroll- och justeringsstyrelsen bestämma högre arfvode, dock ej mera än 15 kronor om dagen.

I dagarfvode ingår ersättning för resor inom tjänstgöringsdistriktet, hvaremot, om resa förekommer för inträde i tjänstgöring eller vid förflyttning från ett till annat tjänstgöringsdistrikt, kontrollör erhåller reseersättning med 15 kronor för hvarje gång.

3. Biträdande kontrollör erhåller af staten dagarfvode med 8 kronor jämte resekostnadsersättning efter femte klassen i gällande rese-reglemente, dock att, därest hans tillkallande föranledes af annan än den i 24 § 2 mom. omförmälda anledning, det skall åligga tillverkaren att gälda kostnaderna.

21 §.

1. Därest å landsbygden på grund af lokala förhållanden sådant erfordras, vare tillverkare på öfverkontrollörens tillsägelse skyldig dels att mot två kronor om dagen, som af Kungl. Maj:ts befallningshafvande godtgöras genom afdrag å kontrollörsarfvodet, tillhandahålla kontrollören lämplig kost samt ett möbleradt, eldadt och städadt boningsrum å plats, som af öfverkontrollören godkännes, dels ock att mot ersättning enligt gällande skjutstaxa åt honom anskaffa skjuts till öfriga tjänstgöringsställen inom distriktet.

2. Vid bränneri, där allt det tillverkade brännvinet denatureras, åligger det tillverkaren att godtgöra statsverket, hvad enligt de i 20 § 2 mom. angifna grunder utgått i arfvode eller ersättning till kontrollör vid bränneriet.

22 §.

1. Nederlag vid bränneri, där tillverkningsrätt upphört, skall handhafvas af särskild, af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnad tillsyningsman.

2. Kungl. Maj:ts befallningshafvande bestämmer tillsyningsman tillkommande arfvode; och åligger det tillverkaren att, innan tillsyningsmannens tjänstgöring upphör till följd af nederlagets utrymmande eller af annan anledning, till honom utbetala arfvodet.

23 §.

Brännvinstillverkning må ej företagas, innan kontrollapparat blifvit i bränneriet anbragt, tillståndsbeviset för kontrollören uppvisadt samt bränneri och nederlagsmagasin af honom besiktigade.

24 §.

1. Det tillverkade brännvinet uppmätes och reduceras till normalstyrka förmedelst den i bränneriet uppställda kontrollapparaten.

2. Om kontrollapparat vid bränneri kommit i olag, skall kontrollör därom genast underrätta öfverkontrollören samt tömma sprithållaren och afläsa apparaten; hvarjämte kontrollören, intill dess öfverkontrollören annorlunda föreskrifver, skall uppmäta och profva det brännvin, som sedermera tillverkas; ägande öfverkontrollören bestämma, efter hvilken grund det från närmast föregående afläsning af apparaten tillverkade brännvin skall beräknas.

25 §.

1. Kontrollapparat anskaffas, äges och underhålls af staten.

2. Tillverkaren är skyldig att på egen bekostnad låta afhämta apparaten från plats inom länet, hvilken öfverkontrollören bestämmer, samt att likaledes bestrida kostnaden för dess uppsättning.

3. Efter tillverkningens upphörande kvarstannar kontrollapparaten vid bränneriet under tillverkarens vård, såvida denne ej hos öfverkontrollören anmäler sig vilja återlämna apparaten eller densamma af öfverkontrollören återfordras; och åligger i så fall tillverkare att på egen bekostnad låta forsla apparaten till plats inom länet, hvilken öfverkontrollören bestämmer.

4. All å apparaten eller dess tillbehör uppkommen skada, som kunnat förekommas genom omsorgsfull vård, ersättes af tillverkaren.

26 §.

1. Anmäler tillverkaren hos kontrollören missnöje med kontrollapparatus mätning, skall, så fort sig göra låter, öfverkontrollören

verkställa kontrollmätning. Om vid kontrollmätning, verkställd under minst två tillverkningsdygn och å minst 1,000 liter sprit, apparatens utslag visar sig öfverstiga det omedelbara mätningsresultatet med en procent eller därutöfver, då skall afdrag å skatten härför ske från den afläsning å apparaten, som närmast föregick anmälan om missnöje.

Kostnaden för sådan kontrollmätning skall tillverkaren betala, i händelse apparatens utslag ej med minst en procent öfverstiger det omedelbara mätningsresultatet.

2. Om vid profning, som ligger till grund för beskattning, mellan brännvinstillverkare och kontrollör uppstår tvist om brännvinets alkoholhalt, skall af detsamma tagas prof, hvilket under bådass försegling lämnas till öfverkontrollören, som efter verkställd profning med normaltermo-alkoholometer bestämmer alkoholhalten.

27 §.

1. Erforderliga föreskrifter såväl för kontrollapparats afläsning som för mätnings- och profningsförrättningar äge kontroll- och justeringsstyrelsen meddela. Vid all beräkning af alkoholmängden på grund af profning med alkoholometer skola af kontroll- och justeringsstyrelsen fastställda tabeller begagnas.

2. Kontroll- och justeringsstyrelsen äge ock fastställa formulär för samtliga för kontrollen behöfliga journaler och andra handlingar.

28 §.

Finner kontrollör eller tillsyningsman olaglighet vara begången vid något under hans uppsikt ställt bränneri eller nederlag, gifve ofördröjligen sådant till känna för allmän åklagare äfvensom för öfverkontrollören.

29 §.

Därest tillverkare ej åtnöjes med af öfverkontrollör vid tillämpningen af denna förordning meddelad föreskrift eller vidtagen åtgärd, äge han att hos kontroll- och justeringsstyrelsen däri söka ändring.

IV KAP.

Om ansvar för öfverträdelse af förordningens föreskrifter.

30 §.

1. Den, som tillverkar brännvin utan därtill erhållet behörigt tillstånd eller under tid, då på grund af Kungl. Maj:ts nådiga beslut brännvinstillverkning blifvit inställd, gälde den i 12 § stadgade tillverknings-skatt och böte för lönbränning från och med 100 till och med 2,000 kronor eller straffes med fängelse från och med en till och med sex månader.

2. Har lönbränning skett med enkel, omedelbarligen med eld drifven redskap, varde skatten beräknad efter redskapens afverkningsförmåga, som skall antagas under dygn uppgå till fyra gånger pannans rymd. Kan redskapens storlek icke utrönas, bestämmes skatten efter 500 liters tillverkning för dygn.

Är tillverkningen utöfvad med mera sammansatt eller medelst ånga drifven redskap, beräknas skatten för den myckenhet, som, efter hvad utrönas kan, blifvit tillverkad, dock för minst 800 liter på dygnet.

I bägge dessa fall skall skatten utgå för minst trettio dygn; men har tillverkningen blifvit utöfvad öfver 30 men ej 60 dygn, utgöres skatt för 60 dygn, och öfver 60 men ej 90 dygn för 90 dygn o. s. v.

31 §.

Då lönbränning skett, vare det vid förbrytelsen nyttjade redskap, det vid beslagstillfället å stället befintliga brännvin och de kärl, hvori det förvaras, förbrutna.

32 §.

1. Den, som vid brännvinstillverkning från beskattning undansnillar något af det brännvin, som tillverkas, begagnar tillverkningsredskap, ledningsrör eller sprithållare med dold öppning eller afledning, hvarigenom brännvin kan lönligen uttagas, eller oloffigen bryter försegling eller öppnar eller borttager lås, som öfverkontrollör eller kontrollör i bränneri åsatt, eller gör åverkan å den i bränneriet upp-

sätta kontrollapparaten, straffes med böter från och med 500 till och med 5,000 kronor eller dömes till fängelse från och med en månad till och med ett år; dock må, där försummning skett i större omfattning eller omständigheterna eljest äro synnerligen försvårande, dömas till straffarbete från och med två månader till och med två år. Den, som efter detta lagrum dömes, skall ock utgifva den skatt, som belöper sig för det undansnillade brännvinet, samt hafva förbrutit redskapen, det i bränneriet med därtill hörande förvaringsrum och nederlagsmagasin vid beslagstillfället befintliga brännvin och de kärl, i hvilka det förvaras.

2. Varder någon, som begagnar nederlagsrätt, beträdd med att olofligen bortföra brännvin från nederlaget eller bryter han kronans lås, som blifvit satt å nederlagsmagasin, dömes till böter från och med 100 till och med 2,000 kronor eller fängelse från och med en till och med sex månader. Äro omständigheterna synnerligen försvårande, dömes till straffarbete från och med två månader till och med ett år. Ifall det olofligen bortförda brännvinet återfinnes, vare det förverkad; kan det ej tillrättaskaffas, gälde tillverkaren dess värde.

33 §.

Har tillverkare utan anmälan, som i 8 § 1 mom. sägs, vid brännvinstillverkning användt majs eller utländsk potatis, erlægge han för allt det brännvin, som vid bränneriet tillverkats under den tid, då tillverkning där pågick på grund af det tillståndsbevis, som gällde, när den olofliga användningen af nämnda råämnen ägde rum, en särskild afgift af 5 öre för hvarje liter, dock minst 500 kronor.

34 §.

Är tvist om beloppet af undansnilladt brännvin, äger domstol att i frågan infordra yttrande från kontroll- och justeringsstyrelsen.

35 §.

Till redskap, som enligt 31 § eller 32 § 1 mom. är förbruten, räknas hvarje i bränneri för kokning, mäskeberedning, jäsning eller bränning inrättad redskap, sprithållare, äfvensom ångmaskin med tillbehör.

36 §.

1. Öfverträder brännvinstillverkare det förbud, som är gifvet i 2 § 3 mom., böte för hvarje gång, sådant sker, från och med 20 till och med 200 kronor.

2. Verkställes annat till bränneri hörande arbete utom tillsyn vid malt- eller jästberedning mellan klockan 8 på morgonen och klockan 5 om aftonen å sön- eller helgdag, böte brännvinstillverkare från och med 5 till och med 50 kronor.

37 §.

1. Underlåter brännvinstillverkare att ställa sig till efterrättelse något af hvad i denna förordning eller gällande ordningsstadga föreskrives eller de föreskrifter i fråga om tillverkares åligganden, kontroll- och justeringsstyrelsen, öfverkontrollör eller kontrollör i enlighet med denna förordning eller ordningsstadgan meddelar, straffes han, där ej särskildt ansvar är bestämdt, med böter från och med 20 till och med 200 kronor.

2. Den, som tillverkar brännvin i sammanhang med pressjästberedning, utan att samtidigt det af Kungl. Maj:t bestämda minsta utbyte af jäst i medeltal erhålles, eller underlåter att, på sätt i 9 § 1 mom. är föreskrifvet, hos öfverkontrollör göra anmälan om destillering af brännvin, böte från och med 100 till och med 1,000 kronor.

38 §.

Vägrar man den, som äger anställa undersökning i afseende å förbrytelse mot denna förordning, tillträde till rum eller byggnad, där, enligt 48 §, undersökning får ske, böte från och med 100 till och med 1,000 kronor.

39 §.

1. Tillverkare ansvarar för förbrytelse mot denna förordning, som med hans vetskap begås af hans hustru, barn, husfolk eller i hans arbete antagen person, såsom vore förbrytelsen af honom själf begången. Begagnar tillverkaren ombud vid brännerirörelsens utöfvande, ansvare dock ombudet jämte tillverkaren och lika med denne för sådan förbrytelse.

2. Redskap, tillverkad vara och kärl, hvori den förvaras, skola, fastän brännvinstillverkare icke är ägare däraf, dömas förbrutna, när förbrytelse, som medför sådan påföljd, är begången.

40 §.

Brännvinstillverkare, som åt kontrolltjänsteman, hvilken öfver hans bränneri eller nederlag utöfvar tillsyn, såsom gifva något gifver eller erbjuder, böte från och med 20 till och med 200 kronor. Kontrolltjänsteman, som gifva mottager, vare lika ansvar underkastad och miste därjämte befattningen.

41 §.

Den, som innehar eller innehaft befattning såsom kontrolltjänsteman, vare förbjudet att röja tillverkares yrkeshemlighet eller affärsförhållanden. Gör han detta och framgår ej af omständigheterna, att han om den hemlighet eller de affärsförhållanden erhållit kännedom å tid, då han dylik befattning ej innehaft, straffes med böter från och med 50 till och med 1,000 kronor. Sker det för att göra skada eller begagnar han sig af berörda yrkeshemlighet eller affärsförhållanden till egen eller annans fördel, då må till fängelse dömas.

Har i nu omförmälda hänseenden genom kontrolltjänstemans åtgörande skada uppkommit, vare han ock skyldig den till fullo godtgöra.

42 §.

Skulle någon, hvilken det åligger att hålla tillsyn vid bränneri eller vid nederlag, eller den, hvilken har till tjänsteåliggande att åtala förbrytelser mot denna förordning, själf beträdas med olofflig brännvinstillverkning eller att hafva främjat sådan förbrytelse eller förbrytelse, som omförmäles i 32 §, varde dömd till fängelse eller straffarbete från och med sex månader till och med två år.

43 §.

Om undersökning, hvarom i 48 § sägs, hos någon anställes emellan klockan 9 om aftonen och klockan 5 om morgonen, men förbrytelse ej upptäckes, böte förrättningsmannen från och med 5 till och med 50 kronor, där han ej haft giltig anledning till undersökningen.

44 §.

Böter, som efter denna förordning ådömas, skola, om tillgång till deras gäldande brister, förvandlas enligt allmän strafflag.

45 §.

Då tillverkningsskatt jämte böter blifvit ådömd enligt denna förordning, må, där tillgång saknas till skatten eller någon del däraf, böterna ej kunna med penningar gäldas, utan skall den sakfällde i stället undergå motsvarande förvandlingsstraff.

46 §.

1. Böter, som enligt denna förordning ådömas, äfvensom värdet af bränneriredskap och annan egendom, som anses förbrutna, tillfalle med en tredjedel kronan och med två tredjedelar åklagaren. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel. Sådan del tillkomme dock ej angifvare, då angivelse skett af föräldrar mot barn, barn mot föräldrar, makar eller syskon mot hvarandra, annan skyldeman mot den, hos hvilken han njuter kost eller underhåll, fosterbarn mot fosterföräldrar eller tjänare mot husbondefolk under den tid, de äro i tjänsten.

2. På Kungl. Maj:ts nådiga pröfning må bero, huruvida i något fall åklagare eller annan för ådagalagdt nit vid efterspanande och beifrande af förbrytelse mot denna förordning gjort sig förtjänt af någon belöning utöfver honom möjligen tillkommande andel i ådömda böter samt redskap eller annat förbrutet gods.

V KAP.

Föreskrifter i afseende å förordningens verkställighet.

47 §.

1. Lands- och stadsfiskaler, kronobetjänte samt de personer, hvilka särskildt förordnas att vaka öfver denna förordnings efterlefnad åligger att åtala förbrytelser emot densamma.

2. I öfrigt äger enhvar rättighet att för sådana förbrytelser anställa åtal, dock ej föräldrar och barn eller makar eller syskon mot hvarandra, ej heller annan skyldeman mot den, hos hvilken han njuter kost eller underhåll, ej fosterbarn mot fosterföräldrar och ej heller tjänare mot husbondefolk, under den tid, de äro i tjänsten.

3. Då åtal anställas af annan person än den, som är nämnd i 1 mom., gifve han sin talan allmän åklagare till känna så tidigt, att denne må kunna öfvervara målets utförande.

48 §.

1. De i 47 § 1 mom. omförmälda åklagare äga att anställa undersökning om förbrytelse mot denna förordning äfvensom att verkställa beslag.

2. Undersökningen må anställas i bränneri, så ock i annat rum eller byggnad, som kan begagnas för brännvinstillverkning eller förvaring af brännvin.

49 §.

Beslag skall göras i två vittnens närvaro. Innehafvare af hvad i beslag tages eller, i hans frånvaro, hans ombud på stället eller någon af hans husfolk skall tillsägas om beslaget.

50 §.

Sker beslag å bränneri under den tid, då tillverkningsrätt där gäller, må ej panna utbrytas eller någon del af tillverkningsredskapen borttagas eller tillverkningens fortsättande hindras, innan första domstol i målet dömt redskapen förbruten, där ej vid tillverkningen begagnats redskap, ledningsrör eller sprithållare med dold öppning eller afledning, hvarigenom brännvin kunnat lönligen uttagas, eller åverkan skett å kontrollapparaten.

51 §.

Redskap, som tages i beslag, skall, till förekommande af dess utbyte mot annan, af beslagaren utmärkas med särskild stämpel, där ej redskapen vid beslaget frántages ägaren, i hvilket fall den skall sättas i allmänt förvar.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 oktober 1908, vid hvilken tid nådiga förordningen den 13 juli 1887 angående villkoren för tillverkning af brännvin med däri sedermera vidtagna ändringar upphör att vara gällande; dock att tillsättningen af kontrollörer skall för det tillverkningsår, som tager sin början den 1 oktober 1908, ske i enlighet med denna förordning.
